

Šokk, esmaabi

Marju Peärnberg

Šokk

- Vereringe kahjustusseisund, mille korral rakud kannatavad **raskekujulise hapnikuvaeguse all**
- Hapnikuvaegusest tingituna tekivad kudede rasked häired, mis põhjustab rakkude hävimist.

Šoki põhjused

- Verekaotus suurem kui 20% (trauma, seedetrakt, kõhuaort)
- Vedelikukaotus (põletus, kõhulahtisus, oksendamine, kõhukelme põletik, äge kõhunäärme põletik)
- Pumbafunktsioon häiritud (infarkt, südame trauma, rütmihäire)
- Hingamispuudulikkus (trauma, vähe hapnikku, kopsuinfarkt)
- Mürgitused, tugevad põletikud
- Allergiline reaktsioon- anafülaktiline šokk (adrenaliin, kiire infusioon)
- **Valu, külm kiirendavad šokki minekut**

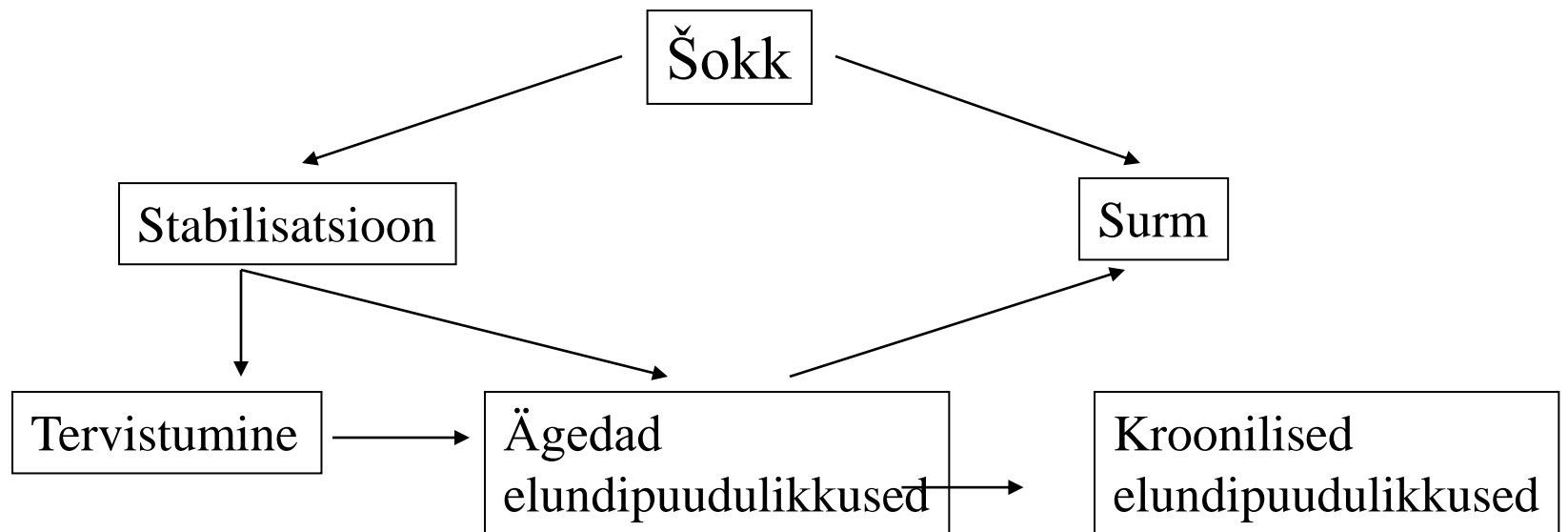
Šoki tunnused

- **Pulss-** kiire, pindmine
- **Nahk-** kahvatu hallikas, külm higi, jäsemed külmad, sinakad
- Nahaalused veenid vähetäitunud, kanaanahk
- Värinad
- Rahutu, segane kõne
- Nõrkus, jõuetus
- Unisus, teadvuse kadu
- Iiveldus, oksendamine
- Janutunne- niisuta huuli
- **Eluohtlik!!!** Võib viia surmani!

Šokk

NB! Ajaline faktor!

Šoki prognoos:

Šokivorm	Kardiaalne	Hüpvoleemiline	Distributiivsed šokivormid		
			Allergiline	Neurogeenne	Septiline
Eluline näitaja					
Hingamise sagedus	↑	↑	↑	↑ või ↓	↑
Pulsisagedus	↑ või ↓	↑	↑	↓	↑
Vererõhk:					
-Varane staadium	↔	↔	↔	↔ või ↓	↔
-Kaugelearenenud staadium	↓	↓	↓	↓	↓
Naha seisund	jahe või niiske	jahe või niiske	soe, kuiv	soe, kuiv	soe, kuiv
Naha värvus	kahvatu või sinakas	kahvatu või sinakas (hilises staadiumis)	punetus või lööve	normaalne või punetav (varases staadiumis), kahvatu (hilises staadiumis)	punetav (varases staadiumis), kahvatu või sinakas (hilises staadiumis)

Šoki esmaabi

- Pane kannatanu lamama, jalad kehast kõrgemale
- Sule verejooks
- Kata soojalt
- Taga vabad hingamisteed
- Rahusta kannatanut
- Jälgi teadvust, hingamist
- Vajadusel elusta
- Transpordi ainult hädavajadusel
- Kutsu abi- **112**

